

AFTERLIFE IN JEWISH THOUGHT: THE EVOLUTION OF AN IDEA AND IMPLICATIONS FOR CONTEMPORARY RELIGIOUS LIFE

Rabbi Hayyim Angel
National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals
hangel@jewishideas.org
www.jewishideas.org

1. Daniel 12:2-3

²Many of those that sleep in the dust of the earth will awake, some to eternal life, others to reproaches, to everlasting abhorrence. ³And the knowledgeable will be radiant like the bright expanse of sky, and those who lead the many to righteousness will be like the stars forever and ever.

דניאל יב: ב-ג

(ב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָר יִקְיָצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם : (ג) וְהַמְשֻׁכְלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהָר הַרְקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד :

2. Genesis 25:8

And Abraham breathed his last, dying at a good ripe age, old and contented; and he was gathered to his kin.

בראשית כה: ח

וַיָּגַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׂיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׂבַע וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ :

3. Malachi 2:17-3:4, 3:18

^{2:17}You have wearied the LORD with your talk. But you ask, “By what have we wearied [Him]?” By saying, “All who do evil are good in the sight of the LORD, and in them He delights,” or else, “Where is the God of justice?” ^{3:1}Behold, I am sending My messenger to clear the way before Me, and the Lord whom you seek shall come to His Temple suddenly. As for the angel of the covenant that you desire, he is already coming... ³He shall act like a smelter and purger of silver; and he shall purify the descendants of Levi and refine them like gold and silver, so that they shall present offerings in righteousness. ⁴Then the offerings of Judah and Jerusalem shall be pleasing to the LORD as in the days of yore and in the years of old... ¹⁸And you shall come to see the difference between the righteous and the wicked, between him who has served the LORD and him who has not served Him.

מלאכי ב: יז, ג: א-יח

(ב: יז) הוֹגַעְתֶּם ה' בְּדַבְרֵיכֶם וְאַמְרֹתֶם בְּמַה הוֹגַעְנוּ בְּאַמְרֹכֶם כְּלַעֲשֶׂה רַע טוֹב בְּעֵינֵי ה' וּבְהֶם הוּא חָפֵץ אוֹ אִיָּה אֶלֶּקִי הַמְשֻׁפָּט : (ג: א) הֲנִי שָׁלַח מַלְאָכִי וּפְנֹחֵדָדָּךְ לִפְנֵי וּפְתָאֵם יָבּוּא אֱלֹהֵיכֶלּוּ הָאֲדוֹן אֲשֶׁר־אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמְלַאֲךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר־אַתֶּם חֲפָצִים הִנְחֵבָא אָמַר ה' צָב־אוֹת :... (ג) וַיָּשֶׁב מִצְרָף וּמִטְהַר כֶּסֶף וְטָהַר אֶת־בְּנֵי־לוֹי וְזָקַק אֶתֶם כְּזֹהָב וּכְכֶסֶף וְהָיוּ לַה' מְגִישֵׁי מִנְחָה בְּצִדְקָה : (ד) וְעָרְבָה לַה' מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשֵׁנִים קִדְמֹנִיּוֹת :... (יח) וְשִׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין צְדִיק לְרָשָׁע בֵּין עֶבֶד אֶלֶּקִים לְאֲשֶׁר לֹא עֲבָדוּ :

4. Hullin 142a

It was taught: R. Jacob says, There is no precept in the Torah, where reward is stated by its side, from which you cannot infer the doctrine of the resurrection of the dead. Thus, in connection with honoring parents it is written: "That your days may be prolonged, and that it may go well with you" (Deut. 5:16). Again in connection with the law of letting [the dam] go from the nest it is written: "That it may be well with you, and that you may prolong your days" (Deut. 22:7). Now, in the case where a man's father said to him, "Go up to the top of the building and bring me down some young birds," and he went up to the top of the building, let the dam go and took the young ones, and on his return he fell and was killed-where is this man's length of days, and where is this man's happiness? But "that your days may be prolonged" refers to the world that is wholly long, and "that it may go well with you" refers to the world that is wholly good.

חולין קמב.

תניא דבי ר' יעקב אומר: אין לך כל מצוה ומצוה שבתורה שמתן שכרה בצדה, שאין תחיית המתים תלויה בה, בכבוד אב ואם כתיב (דברים ה) למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך, בשילוח הקן כתיב למען ייטב לך והארכת ימים; הרי שאמר לו אביו: עלה לבירה והבא לי גוזלות! ועלה, ושלח את האם ולקח את הבנים, ובחזרתו נפל ומת, היכן אריכות ימיו של זה? והיכן טובתו של זה? אלא: למען יאריכון ימיך בעולם שכולו ארוך, ולמען ייטב לך לעולם שכולו טוב.

5. Rambam, Laws of Kings 12:4

The prophets and sages longed for the messianic era, not so that they could rule the world, not that they could dominate pagans, not to receive honor from the nations, nor to eat and drink and be merry. Rather, [they longed for it] so that they would be free to learn Torah and wisdom, and there would be no oppressor or distraction. In this way they would earn a share in the World to Come, as we explained in the Laws of Repentance.

רמב"ם הלכות מלכים יב:ד

לא נתאוו החכמים והנביאים ימות המשיח, לא כדי שישלטו על כל העולם, ולא כדי שירדו בעכו"ם, ולא כדי שינשאו אותם העמים, ולא כדי לאכול ולשתות ולשמוח, אלא כדי שיהיו פנוין בתורה וחכמתה, ולא יהיה להם נוגש ומבטל, כדי שיזכו לחיי העולם הבא, כמו שביארנו בהלכות תשובה.

6. Rabbi Moshe Hayyim Luzzatto, Mesilat Yesharim chapter 1

Our Sages of blessed memory have taught us that man was created for the sole purpose of rejoicing in God and deriving pleasure from the splendor of His Presence; for this is true joy and the greatest pleasure that can be found. The place where this joy may truly be derived is the World to Come, which was expressly created to provide for it; but the path to the object of our desires is this world.

רמח"ל, מסילת ישרים פרק א

והנה מה שהורונו חכמינו זכרונם לברכה הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא. ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא, כי הוא הנברא בהכנה המצטרפת לדבר הזה. אך הדרך כדי להגיע אל מחוז הפצנו זה, הוא זה העולם.